

LA CAMPANA DE GRACIA

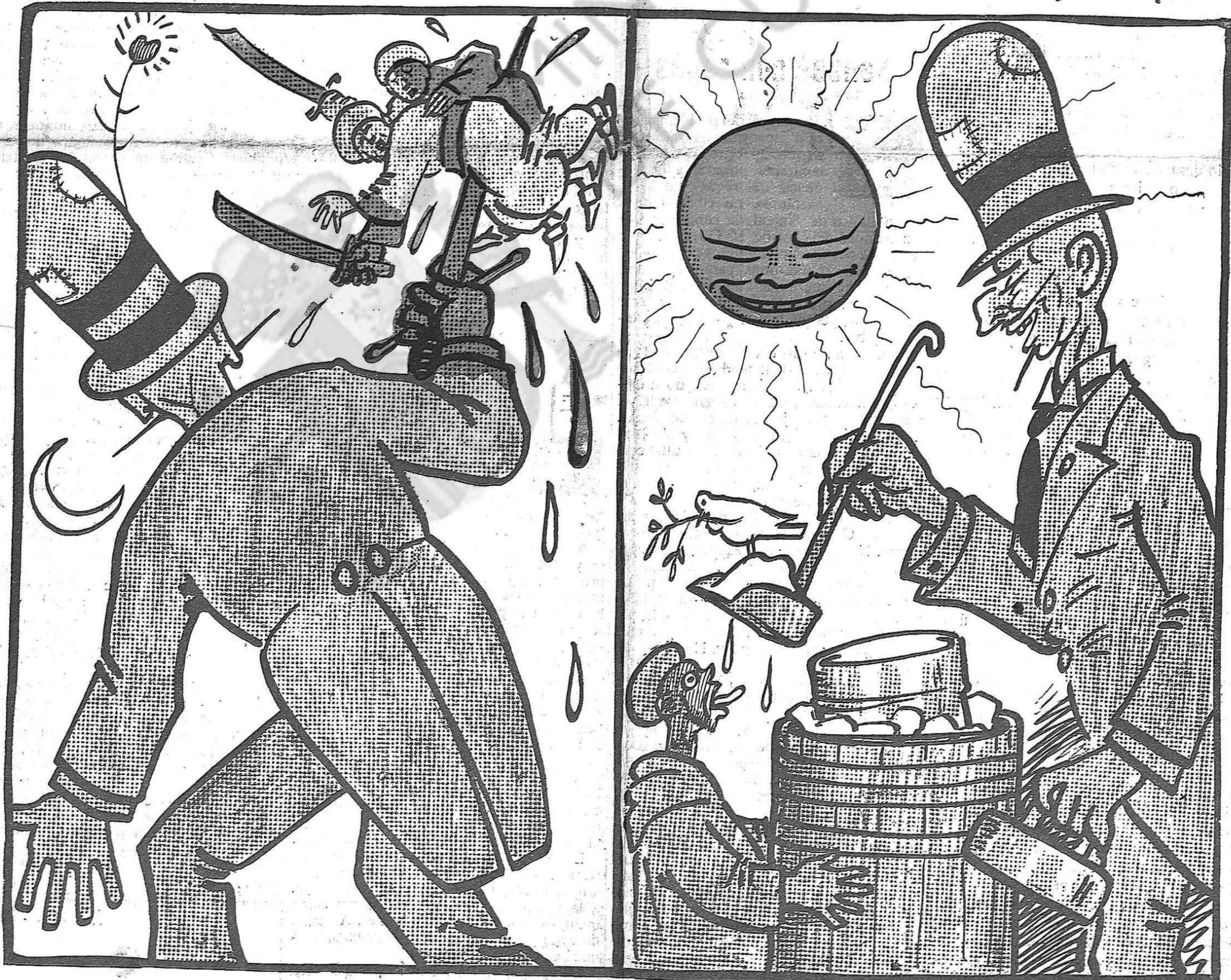
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA
AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELEFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANJER, 2'50

LES DUGUES OPINIONS EN DANÇA

La de portar-ho tot a sang i a foc

La d'arreglar-ho tot tan bonament com se pugui

La comèdia xiulada

Quan el debat sobre la qüestió del Marroc es feia ja pesat en el Congrés d'Espanya, els lliberals—això de lliberals és un dir—han volgut donar un cop que fes soroll. I ha vingut la proposició del comte de Romanones i dels altres cabdills del pobre lliberalisme dinàstic.

El teatre parlamentari s'omplí en començar-se l'obra. Hi havia espectació. La gent creia que veuria coses grosses. La crisi, el daltabaix, potser la fi del món.

Durant el primer acte, el comte de Romanones, encarregat del paper de protagonista, alçà la veu i prengué actituds dramàtiques. I es parlava ja de sensacionals escenes imminents.

Però ve el segon acte, i l'obra pren el caràcter de comèdia. Una comèdia grotxuda, vulgar. El públic—el de dins i el de fóra del Parlament—s'ha sentit estafat. Ni crisi, ni dimissions de ministres, ni canvi de Govern. El paper de protagonista s'ha convertit en un paper ridícol.

La comèdia ha estat xiulada. Però ha vingut a provar que, en el fons, no hi ha res canviat a Espanya després del desastre de Melilla. La política espanyola segueix donant toms al voltant de la tràgica cinia de la decadència secular.

La decepció

ls lliberals han tingut una nova desfeta parlamentària i, lo que és pitjor, davant de la concència pública. Han volgut fixar els seus principis democràtics i no han conseguit altra cosa que subratllar la seva permanent incoherència.

Volien fixar el seu criteri en el problema de la suspensió de garanties, en el del protectorat del Marroc, i en les reformes militars de 1918, i aquesta finalitat lloable, desvirtuada pels eufemismes i les cortesanes al govern Maura, fetes pel comte de Romanones, s'ha convertit en un nou crèdit otorgat al ministeri de la revanxa i de la dictadura.

No desitjaven els lliberals la caiguda del govern, no volien restar la cooperació que li ofereixen amb dos ministres, no intentaven ni sotstraure prestigi al gabinet. Aleshores, perquè presentaven una proposició que entranyava una votació, i per lo tant, una pugna entre lliberals i conservadors, que posava en situació difícil als ministres lliberals? Per l'eterna persistència en la simulància d'una política lliberal que no se sent, per part d'alguns lliberals, com el senyor García Prieto, i per la claudicació que's fa dels sentiments democràtics que senten En Melquiades Alvarez, l'Alba i En Romanones, davant de les comoditats polítiques. Sacrifiquen l'ideal al confort; la seva causa als convencionalismes parlamentaris i dinàstics.

Hi ha més, encara. No tenen força, però tampoc posseeixen habilitat. Els regionalistes han arribat al poder perquè han convençut a l'Espanya castellana que els hi és hostil, de que posseeixen un fecond sentit realista de la política, i tan hàbilment han propagat aquesta creència que hi han confiat les hisendes nacionals en hores greus de penúria i de despeses. Doncs, pels procediments més propicis, els lliberals haurien d'haver conseguit fer-se indispensables a la governació, tant des de l'oposició, com des del poder quan creguessin arribat el seu torn. Però ni fan valdre la seva competència, ni dicten una conducta d'evident eficàcia política, ni donen a la seva acció aquella dignitat de homes que's mouen per una dinàmica espiritual. I sense força, sense habilitat, sense idealisme, el liberalisme espanyol va deixant, fins en aquests dies d'infortuni i de responsabilitat, el rastre d'una colla heterogènia, incompetent i torpe.

Se fa precisa, ineludible, una declaració de l'alcanc del nostre protectorat, i no's fa. Se creu perentòria la necessitat d'una restauració constitucional, per a que la coalició governativa no impideixi les declaracions

nacionals, i no's demana. Sortí un crit per tot Espanya exigint responsabilitats pel desastre de Melilla, i ja no resta d'aquell crit més que un petit ressó a la premsa. Els lliberals tenien el deure de concretar tot això en una proposició ferma, que no's deturés ni davant de la possibilitat d'ocupar el poder, i han llençat una platònica proposició que aferma al govern. *Mons parturiens...* Però aquesta vegada els móns pariren, menys que un ratolí, un lliberal dinàstic.

PARADOX

Sense contrapès

a fase actual del problema africà d'Espanya és la més greu de totes, perquè ara manca el contrapès popular a la tendència del règim cap a les aventures. En el camí de la conquesta—o de l'intent de conquesta—de la zona nord del Marroc, els Governos, i allò que hi ha per damunt dels Governos, sentien que el país, o una bona part d'aquest, els estirava per l'americana. I això els feia ésser relativament prudents. No gosaven a anar massa enllà, perquè tenien por de la protesta del poble.

Actualment, les forces d'esquerra que estaven al capdavant de la tendència contrària a l'acció militar en el Marroc, es troben desfetes, esmicolades, en plena enfonsada. El republicanisme és ja una ombra del passat. L'obrisme ha caigut en el parany d'un extremisme i l'acció violenta ha resultat contraproduent. El catalanisme està desorganitzat pel costat esquerra, i pel costat dret es mostra governamental.

Així, el Govern, i allò que hi ha per damunt del Govern, es troben amb les mans lliures. No han de tèmper les protestes populars. Poden embarcar cap a l'altra banda de l'estret de Gibraltar tants batallons com vulguin. Si s'aturen en un lloc del camí bèl·lic i renúncien a anar més endavant, no serà pas per la pressió del país, sinó per voluntat pròpia. Hi ha qui els empeny. No hi ha qui els deturi.

Aquesta falta de contrapès pot ésser de conseqüències desastroses. Succeirà que la guerra del Marroc es farà llarga i contínua. Abans era una malaltia que es mig curava per a tornar a reproduir-se al cap d'alguns temps. Els anys passaven entre millores i recaigudes. Aquí caic, allí m'aixeco. Ara s'ha caigut i no es veu encara cap anunci d'una clariana de millora.

La culpa dels partits de dreta és molt gran. Però no ho és gaire menys la dels partits d'esquerra. Tots han seguit una tàctica equivocada i suïcida. Els uns s'han quedat massa enrera, els altres han volgut anar massa enllà. Fa un any, semblava que el sindicalisme s'ho havia de menjar tot. S'havia volgut pujar fins a Rússia, i s'ha caigut de costelles damunt del Riff.

FULMEN

Més maneres de fer negoci

No sabem si algú aprofitarà l'idea d'enriquir-se explotant la *Crosta d'Or* en la forma que indicavem algunes setmanes enrera. Per si acàs, bon profit.

Toçuts en popularitzar les maneres de fer negocis bruts per a veure si al cap-d'avall la eterna carn de timador s'espavila, anem a explicar la *comb na* que han fet dos desconeguts nostres per a sortir de l'apurada situació en que's trobaven.

En Tianet i En Baldiri són dos amics emprenedors i amb més ambició que vergonya. El primer a l'any 18 va comprar un barco amb el que va començar a treballar guanyant els diners a cabaçades. El segon va muntar uns tallers de maquinària, i construint motors, aparells de precisió i tota mena d'eines delicades feia uns negocis magnífics.

Però la guerra, per a ells, va durar massa poc. Vingué la pau, els nòlits i els ferros van anar a la baixa i En Tianet i En Baldiri vegeren estroncada aquella font d'ingressos que'ls permetia regalar torres a les amigues.

En Tianet estava trist veient el seu barco amarrat al port, víctima dels musclos que li rosegaven la quilla. En Baldiri restava moix davant dels seus tallers inactius i contemplant com el rovell se li menjava els ferros.

Invocaren els dos amics a l'Esperit Sant i no'ls donà cap idea salvadora. Invocaren al Esperit Diable i aquest els envià una guspira de foc al cervell.

Tot d'un plegat En Tianet rebé una carta d'un client seu de Turquia demanant-li, pagant-les a bon preu, totes les existències que tenia. En Tianet fletà el barco d'En Baldiri per al transport de la mercaderia. L'un assegurà per una forta quantitat la càrrega; l'altre assegurà, triplicant-lo, el valor del vaixell, i als pocs dies sortia del port un barco ple d'esquerdes carregat de caixes plenes de ferros vells.

Naturalment, abans d'arribar el barco a destí se'n va anar a fons com un *Reina Regente* qualsevol.

La casa asseguradora ha pagat les quantitats convingudes i En Tianet i En Baldiri celebren amb ses amigues i en un toll de xampany la xamba d'haver sapigut col·locar a bon preu uns ferros que no valien res i un barco que acabava de podrir-se.

Eh, que n'hi han de llestos?

JEPH DE JESPU

El veritable jutge

ls debats parlamentaris, tan moguts aquests dies i tan interessants si no estessim convençuts de la farsa que són les Corts, han ofert una nota, festiva en apariència; tràgica, en el fons.

Al·ludim a una punta de diàleg entre els senyors La Cierva i Prieto, en tractar del problema del Marroc. El *paquet* que el ministre de la Guerra i el diputat socialista ha passat desapercbut, confós entre les ressenyes de les sessions. I com ens hem de morir, val la pena de recollir lo dit per un i altre, afegint al subratllat el comentari de llei.

Apuntà En La Cierva la conveniència de que els elements que dirigeixen la política, es retiressin modestament als respectius domicilis, on purgarien llurs fracassos. El mal està—afegí el cacic murcià—que els succeïrien altres homes molt pitjors.

A l'insinuació del ministre, contestà En Prieto que de bon grat sacrificaria la seva carrera política, a condició de deslliurar al país de la càrrega pesanta que suposa la permanència del seu contrari en el banc blau.

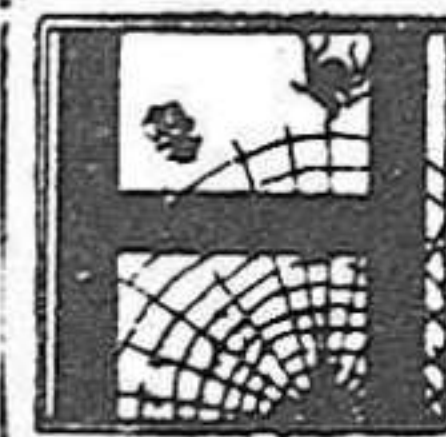
El tema, com se veu, és en extrem interessant. A un i altre, al senyor La Cierva i al senyor Prieto, els acompanya la raó. Lo que a la política espanyola interessa principalment, és una renovació d'homes. Al canvi d'aquests, seguirà el de procediments. A nous aires, nous sistemes.

De tanta urgència creiem l'operació asse-

nyalada pels susdits parlamentaris, tan essencial la estimem, que sacrificariem, per a menar-la a terme, els elements ben intencionats que en el camps de la política puguin moure's, cas de que, efectivament, se'n compti algun.

Nosaltres, doncs, votem per una selecció, ja que el dalt-abaix total sia impossible. I com la principal dificultat podria nàixer de saber quins són els cridats a entrar en la vida privada i quins els cridats a restar en el lloc que ocupen, proposem que sia el poble el que amb son clar instint procedeixi a la eliminació.

EL DANT

a presenciat Barcelona el cas notable de glorificació a un gran poeta, clavant una fita memoradora en siti cridat a ésser en l'avenir de gran concurrència popular.

Es una nota cultural perpetua, propagandista dels alts dalers dels dilectes enamorats de la espiritualitat en la vida, que voldrien grollera i infeconda quants no escolten altres veus interiors que les de l'estómac, ni senten altres batzegades que les de la humana concupiscència.

Malpensant dels sers inferiors amb casaca de racionalitat, cal vigilar els probables atemptats a la estàtua que'ns parla del cèlic autor de la *Divina Comèdia*. Que les males mans no vagin a escrostonar quiscuna de les belleses que contingui; que'ls peus de cuadrúped no matxuquin les flors, necessàriament companyones de la noble efigie del savi, del pacient, del perseguit.

Molt estimem nosaltres al intel·lecte preclear, al seny il·luminós, que tan belles pàgines deixà en testament; emperò, la condició de víctima de la intransigència catòlica, de l'enfarfec de baixos sentiments involucrats en una sola mà, la mà armada de l'església, senyora i majora de poders mundans, ens fa doblement simpàtica la figura del Dant Allighieri. Sembla un decret de la fatalitat que'ls homes que han despuntat pels seus grans coneixements, per les perspectives obirades des de la seva ànima inquieta, eixordorada, hagin hagut de sofrir, ademés del fibló de tota mena de penúries, del dogal de tota necessitat corporal, la xurriaca infame del fanatisme obscurantista.

Galdosa història la de la religió catòlica, descaradament anomenada continuadora de la brillant epopeia del Crist. Ella ha passat pel planeta com una tromba, destruint en lo possible l'obra excelsa, expremuda de l'entusiasme, dels martres, poetes al servei d'una poesia que deu posar bonances en el març marçot de la vida dels homes.

Cal confessar que l'església, en els seus temps esplendorosos d'hegemonia sobre les lleis, les costums i les escoles, cumpria una missió: la seva missió de raquitisme, apel·lant a tota mena de recursos i procediments per a ofegar tota temptativa heterodoxa, deixant el camí ample per a la sospirada supremacia. Entre les flamarades dels seus autos de fe, a través de les ombres dels calabozos destinats a torturar als milers i milers d'heretges víctimes d'una delació, s'hi veu l'afany manifest de domini temporal: una barreja de fanatisme d'alienat i d'ambició negra, és natural produeixi en els individus, i fins en les col·lectivitats ben organitzades, aitals efectes.

Lo que no té explicació ni solta, és, al nostre entendre anticlerical, que la entitat catòlica que decretà pena de mort contra el Dant per heretge, qui el perseguí amb tota la fúria capaç dels *héros* del sant ofici, vingui ara a fer creure que'l Dant fou perfecte devot de la litúrgia catòlica, intentant fins posar-lo en els seus altars, santificant les virtuts de sotsmés voluntari als motllos migevals que utilitzà la institució agave'ladora pressumpte del pensament universal.

La careta amb que preté abscondir el seu passat vituperable, és molt pitjor que la que utilitza en Carnaval el darrer mascarot.

J. COSTA I POMÉS.

La vida cara

es dificultats nascudes en la vida cara, afecten a tothom. En proporció més o menys accentuada, però a tothom, al fi.

Ja no és el jornalier, treballador del camp o de la ciutat, el que protesta contra l'encariment de lo indispensable. Tampoc la classe mitja és sola a plànyer's de que, ni amb la major voluntat del món, en ésser a final de mes, pugui arribar a Igualada.

Les angoixes que l'hora present comporta, atanyen a petits i a grans, a no ésser que's comptin aquests entre la llopada d'acaparadors i traficants, que pretextant la llibertat comercial i prevalguts de que el negoci no té entranyes, especularien fins amb els ossos dels germans morts a l'Àfrica, si veien en l'operació unes pessetes a guanyar.

En referir-nos als qui s'amoinen i es preocupen de la puja dels aliments, de la dels lloguers, de la de la roba, etcètera, assenyallem a les persones honestes i de bona fe, que viuen del propi esforç; no als que xucien la sang i la salut del pròxim.

Els primers, sigui la que sigui la professió a que's dediquen, venen obligats a fer mans i mànegues, per tal de sortejar la situació difícilíssima en que econòmicament es troben. Les despeses són cada dia més crescudes. Les exigències dels detentadors dels articles de primera necessitat, augmenten, en comptes de minvar.

No és aquest un problema nacional. Els danys determinats per la pertorbació econòmica, abasten totes les terres, la Europa principalment. A sant de què, sinó, la nova d'una cooperativa que els cardenals de la Església Romana acaben de fundar?

Malgrat el tractament d'Eminències amb que se'ls distingeix, s'han vist els cardenals, adscrits a la cúria romana, obligats a defensar-se contra l'alça de la vida. I talment com si hi hagués entre ells un Salas Anton, un Anglés, un Gardó, han creat una cooperativa que'ls permeti anar tirant.

Diuen els cardenals, que vista la impossibilitat de viure disseminats, anant cada hù pel seu cantó, assajaran l'existència en comú. S'allotjaran en un mateix edifici, menjaran idèntic pa, servint-se, un cop a taula, el mateix arròs, les mateixes mongetes i els mateixos macarrons. En fet d'hostatge per a quarter, s'han apropiat les antigues presons del Sant Ofici. No hi ha que dir, que després de fer en elles les reformes necessàries.

Aquest episodi de la vida cara, pot ben bé qualificar-se de insospitat. Qui podia pensar que la crisi de les subsistències deixaria sentir-se entre els cardenals de l'Església Romana? I amb tanta força experimentaràn Ses Eminències els efectes del malestar actual, que ultra avenir-se a viure en comú, tracten de demanar al Sant Pare que'ls augmenti el sou.

De lo que no resen ni un mot, és de si aniran a la vaga, cas de que S. S. oposi a la demanda la seva negativa.

CANTARS DE TARDOR

Per fer cantars de Tardor cinc coses es requereixen: Paper, tinta, ploma, alè, i l'altra... la quedo a deure.

Eix temps de contemplació deixa neules a molts homes, i a alguns fins els fa oblidar... de pagar atrassats comptes.

L'arbre és útil i és bonic, però té ben poca solta... Observeu-lo: quan vé el fret és quan ell llença la roba...

En les platges del gran món de senyors ja no n'hi queden. Cansats de no treballar ara se'n van a fer... juergas.

Ara no canten l'ocell, ni granotes, ni cigales... Tampoc sentireu cantar als capellans... si no els paguem.

Home, si et sents penitent, demana a Déu indulgència,

esperança, pau i amor, i virtut... i aigua calenta!

L'oreneta se'n va lluny... cercant més benignes terres on no imperin l'ingrat fret, ni Mauras, Cambons i Ciervas...

Ara apenes queden flors... Poc a poc van corsecant-se i morint, morint, morint... com el pervindre d'Espanya.

Van venint els dies curts, costipats, jornades fredes... i probablement vindrà, després d'Octubre... el Novembre.

Ara el místic verdader, reflexiona, es reconcentra... Va ara el místic meditant... i els altres ja fan la feina.

Em dius que tot ho veus lleig, em jures que ho veus tot negre... Veus massa... Fores bon noi si no fos això del beure...

El poeta desdixat admira ara la bellesa gris, d'una posta de sol... i a l'home que encara menja...

Ara la caça està al fort, tremolen conills i llebres... Els caçadors van matant... Com si no tinguéssim metges!

ANDRESITO

BUCOLIQUES

ELS ESCLOPS

No, no, jo no he vingut pas a París amb esclòps, però amb esclòps deixí el meu poble.

Des de molt temps que volia guanyar-me la vida a París. La meua mare s'oposava a ma sortida i em vigilava, car jo era capaç de escapar-me sense la seva permissió.

Cada matí, com que jo m'aixecava abans que ella, la mare m'escoltava marxar. Si em sentia amb esclòps, es deia: «No pot anar lluny». Si sentia les meves sabates, em deia des de son llit, inquieta: «On vas, amb sabates? No és ni dia de festa, ni dia de fira». Jo contestava: «Mare, vaig a llaurar, i he pres les sabates perquè està plovent i els camps estaran mullats».

I ja no gosava anar-me'n. Però un matí vaig sortir de casa, mon parell de sabates sota el braç, fent molt soroll amb els esclòps.

A qualque distància del poble, per sobre la bardissa del petit prat que és de la meua mare, vaig tirar els esclòps, com un adéu-

siau, vaig posar-me les sabates, i continuí la meua ruta vers París.

Quan la meua mare conduí sa vaca al prat, trobà els esclòps.

Primerament no va comprendre, em cridà, tornà a casa; va cercar les sabates, i cansada de cercar, s'assegué al recó de la xemeneia per a plorar a desdir.

JULI RENARD
JOAN CORTÉS PICÓ, trad.

Notes de fora

Reus.—Es tornà a encarregar de l'Alcaldia el primer tinent que ho és el jove advocat nacionalista republicà En Joan Loperena, qui ha anat resolent els conflictes que s'han anat plantejant apesar de que els elements d'enfrontament procurat posar-li entrebancs. Emperò, ara, com que ja es comença a parlar d'eleccions municipals, fa uns quants dies que els elements de l'U. M. N. i els seus aliats fan córrer que dintre pocs dies serà nomenat de R. O. alcalde de Reus un fideuer de l'U. M. N.

Que ja els hi ha passat la por? I el ridicol!

Esparraguera.—En aquesta xamosa vila, de un parell d'anys fins ara havem viscut amb l'esperança d'una conseqüent brotada de cultura confiada a unes aparents forces intel·lectuals, valent-se de la seva fàcil parleria i esplendidesa en les promeses, que són a centes i suggestives.

An aquest fi fundaren un Ateneu, donant a entendre que seguidament s'instal·larien unes superbes escoles-biblioteca.

Mes desgraciadament es veu prou clar que estem predestinats, com fins ara, a la més baixa esfera i a veure com se podreix la nostra cultura arrossegant-se per damunt d'un drap vert, i havent se de contemplar les més vergonyoses escenes que, dintre d'un Ateneu, es porten a cap, donant així l'exemple als nostres novells conveïns faltats de tot lo que sigui profit, i havent de caure involuntàriament al fangar de la depravació.

Solsona.—A la parròquia de Clarà, del veí poble de Castellar de la Ribera, tingué lloc el dia 29 d'octubre últim el matrimoni civil del simpàtic jove En Carles Gamisans; sentim desconèixer el nom de la seva esposa per a donar-lo a la publicitat.

Cràcies a l'actitud dels xarrupa-llànties de aquella parròquia, sembla que no serà pas aquest l'últim acte civil que allí es celebrarà. Que per molts anys.

Un pare de família, molt catòlic, apostòlic i romà, renyava seriosament al seu fill per haver jugat i perdut tots els diners.

—Com volies guanyar,—li digué a la fi,—si jugaves en Divendres Sant?

El xicot, interrompent-lo: —Escollí, papà... Però, i el meu contrincant el que me'ls ha pelat... que potser jugava en Dissabte de Glòria?

GUIA DEL PERFECTE POLITIC

¿Vols sè un polític de talla i enfilat-te als més alts llocs? Lograràs el teu propòsit seguint aquestes lliçons.

Abans d'entrà en joc, comença per mirar com està el temps, quines idees són moda i de quin punt bufa el vent.

¿El figurí reaccionari és el que priva? Te'n fas. Es moda el lliberalisme? Doncs, visca la llibertat!

Perora sempre que puguis, tant si vé com no vé a to: lo que't convé és que't coneguim i, sobre tot, cridar molt.

Parla força de la pàtria, del benestar de l'obrèr, de tot lo que a tu ja et consta que ha de complaure a la gent.

Quan compreguis que tens públic per cà a les urnes l'assalt, tira't a fons i epodera't d'una acta de diputat.

Ja al Congrés, vinguen discursos: no oblidis que, avui, al món té més potència una llengua que cent caballs de vapor.

Quant més estrident resultis, més prompte t'obriràs pas i sentiràs com els rotllos diuen:—Aquest home val.

Conquistat ja un nom, no badis: ha arribat el gran moment d'estudià els camins polítics i pendre el que't convé més.

Que'l teu programa et fa nosa? Li claves còssa, i en paus. Riu-te'n de la conseqüència; la qüestió és anà endavant.

Tracta bé als teus adversaris, fes la traveta als «amics» i entra en totes les conjures que't puguin afavorir.

Si algú, per desconcertar-te, et retreu el teu passat, li dius:—*Ya hablaremos de eso...* i no'n parles més, és clar.

Quan vinguin crisis polítiques, cuida't de moure soroll i en les llistes que s'inventen ves si hi pots ficà el teu nom.

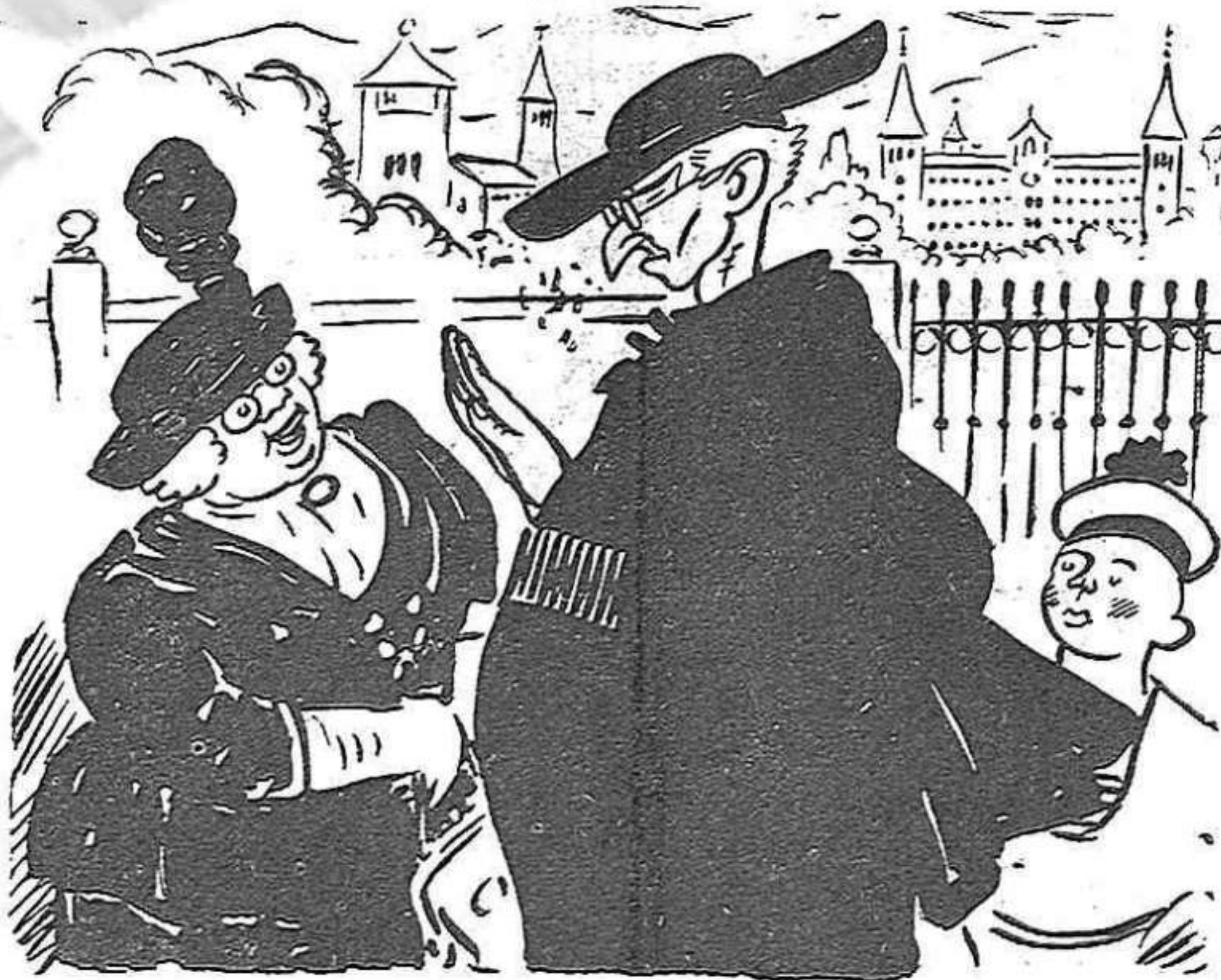
Treballa't les simpaties de tots els grans rotatius i per dar-te un xic de llustre, de tant en tant sopa al «Ritz».

Usa trajos d'ampla mànega, cobra cars els teus serveis i procura que'ls escúpols no't privin els moviments.

Fent-ho així, jo t'asseguro que, si corrent no prens mal, lograràs tot lo que vulguis i seràs ministre aviat.

C. GUMÀ

Sotanes feudals

— Què li sembla, mossèn Puig?... Sarrià serà independent o de Barcelona?

— Lo que li puc assegurar, senyora, és que els amos sempre serem nosaltres.

Sanitat

II

Deiem—més o menys—que ço primer que cal fer és netejar, netejar espiritualment i també materialment.

No obstant, les dugues coses estan estretament lligades, car la brutícia material, generalment porta en sí la manca d'espiritualitat.

Pels que han de venir o tot just són arribats, creiem nosaltres haver deixat dit quin fóra el medi més adequat per a encaminar-los, sempre, naturalment, sots el nostre punt de vista.

Però, cal ara dir, quin fóra el millor per a fer que aquells que ja són milloressin, sinó totalment d'una faisó indubtablement més profitosa.

Totes les coses, en el seu fons, presenten una simplicitat que hom les creuria realitzables en un mínim esforç, molt més mínim i insignificant si es compara amb els resultats.

Pocs són els que poden negar que un ambient, relativament comoditiu, prepara al individu a ésser apte per a coses que la incomoditat les hi presenta com a coses fora del seu interès. Màxim quan aquesta incomoditat és en el grau més elevat.

Naturalment, que això de la comoditat del individu es presta a una sèrie d'errors, i tants, que bé mereix l'intentar rebatre'ls en capítol apart.

Per avui intentarem senyalar, lleugerament, altre dels medis per a que l'individu insensiblement reformés—podem dir radicalment—llurs costums que, al fi i al cap, creiem nosaltres són el reflexe de l'ambient regnant.

No dubtem que de crueltat i fins de contrària predisposició, hauran sigut titllades les nostres paraules referents als obrers i ara ens referim a l'obrer de fàbrica. Qui això digui, creurà defensar-los, però certs estem de que ço que farà és, inconscientment, col·laborar a l'obra de aïllament que's pretèn sotmetre an aquell obrer.

Avui l'obrer ni per les condicions de la llar ni per les que el rodegen allí on passa la major part del dia, pot tenir tranquil·litat espiritual.

No fa molts dies, en ocasió d'anar a sentir una conferència cultural, per boca de persona autoritzada, vegérem corroborat ço que deixem dit. Això és, que l'ambient determina el comportament i repetim que el comportament és segons l'estat d'esperit equivalent a estat intel·lectual o sigui desvetllament de l'intel·lecte.

Cal fer-se càrrec quin serà l'ànim del individu que després d'un aclaparador treball hagi de sostindre altre esforç—i el significa gros—aguantar el pes d'una llar indecorosa i per si sola capaç d'omplir de pessimisme a més ferm.

Sobre aquest punt llargament podríem estendre'ns, però potser no és aquest el lloc més adequat, ademés que hem de procurar sintetitzar en ço possible el nostre pensament.

Passem, doncs, a examinar les condicions de treball. Net i clar, es pot dir, que les nostres fàbriques i tallers semblen talment destinades al foment—ja ho deiem—de la porqueria, fins es pot creure que no s'ha tingut en compte que qui hi deu habitar-hi per llargues hores, pertany al gènere humà. Sobretot ço que més descuidat està, ni fins en una forma purament rudimentària, és la higiene, base de totes les comoditats.

Si a demanar fossim, clar és que demanariem centres de treball que fossin palaus, però tenint en compte ço que és nostra norma, això és, regint-nos sempre per la relativitat, creiem que aquests podrien estar montats de molt diferent forma que ho són avui, i que faria que l'obrer, veient una desconsonància en ço que el rodeja amb llurs costums i maneres de fer, paulatinament aniria canviant fins a establir la proporció, posar-se al nivell. La prova de ço dit la tenim ara que ell es porta amb relació al ambient.

Silverio Lanza deia: «Mentre sigueu uns porcs, necessitareu uns porquers». Potser millor podria dir-se que mentre hi hagi corral hi haurà porcs.

MIQUEL D'ARNAU

NO HI HA DUBTE

Si un jorn, per sè aquest Déu que'l món venera hi hagués, com es fa amb vots, candidatura, hi haurien candidats fins amb usura, sentats aquests capítols de renglera:

Que aquell Pilats buixí, dolent com era, patís d'atacs aguts de feridura; i aquell penós camí de l'Amargura tingué funicular com Vallvidrera. Que aquells jueus armats, fossin de fira; les llances, els barrons d'una càdira, i els cops, pagats a l'acte, a mil pessetes. Esser clavats com cal, en el suplici; no al mig de dos vulgars lladrets d'ofici; i, en lloc de claus, que ho fessin amb pastetes.

JOAQUIM MALLEU

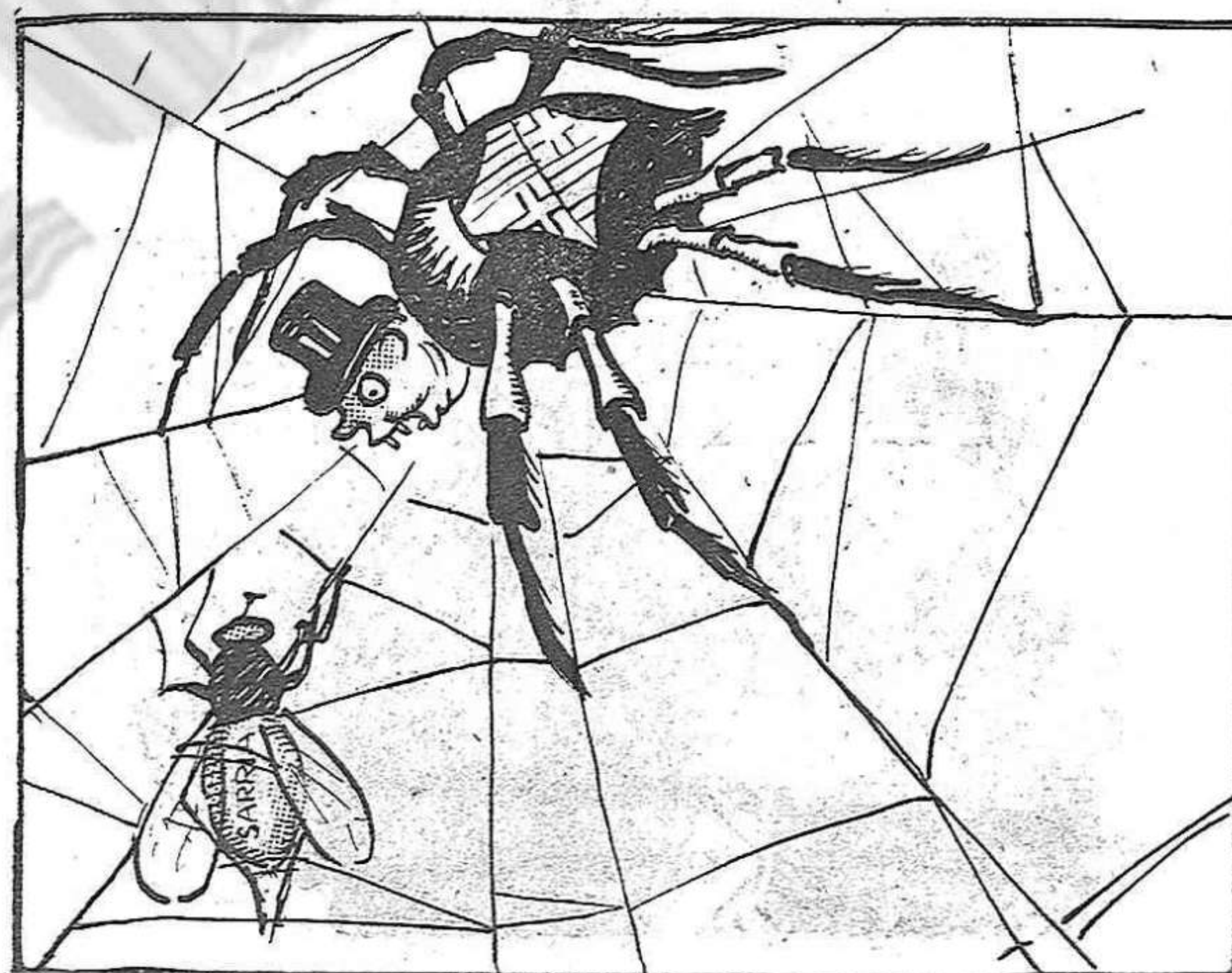
Ambició eterna

— Què hi ha, Francisquet?

— Clar i català: que m'empipa que hi hagi un personatge de més altura que jo.

Piropos municipals

— Mosqueta morta!...

— Aranya desvergonyida!...

REPICS

Ha quedat constituïda la nova Junta permanent de la Unió Catalanista.

Actualment—segons s'afirma—està treballant en interessants acords de propaganda política que caldrà donar a conèixer ben aviat i expandir profusament.

Ja era hora!

Perquè suposem que entre aqueixos acords hi deu haver el de protestar contra la «sangria i el ladroneig» i, sobre tot, contra la política dels Francisquets salvadors dels hereus de Felip V.

Una de les primeres visites de l'ambaixador d'Itàlia fou per al senyor bisbe, mossèn Guillemet.

Imaginem-nos el diàleg:

— O, signoria volete pranzare con me?

— Grazie, grazie. Come si va?

— Siamo assai fumutti. Nessun ragazzo si vuol fare capellano. Qu' sto se ne va!

— Che vada al diavolo!.. Mentre a noi ci resti i «acarroni!»

Hermosa de debò és l'estàtua del Dante, aixecada a la munyanya de Montjuïc.

De cara a les explanades de la futura Exposició, l'autor de la *Divina Comedia*, està amb el braç estirat, i sembla que digui als barcelonins:

Lasciate ogni speranza voi che entrate.

Tota l'atenció pública mundial es troba ara concentrada en el procés Landrú, en els detalls de la causa contra aqueix home cinic al qual s'acusa d'haver tingut 283 dones, i de la mort d'una dotzena d'elles.

Marroc, Casanellas, Sarrià... tonteries que han passat a segon terme.

Ara a tot arreu i sempre no's parla més que d'En Landrú.

En La Ciutadella li deu tenir una rabiola i una enveja!...

Es diu que don Manel Girona intervindrà, al Congrés, en el debat referent al Banc de Barcelona.

I s'assegura que lo que dirà aqueix senyor causarà una impressió molt fonda.

Deu ésser de l'única fonda que's refien els comptacorrentistes del Banc.

Fa tant temps que han d'anar a cà l'Afaria Pobres!

Una magna Assemblea del partit preparen els radicals.

Entre altres temes a tractar, hi ha el de la qüestió del Marroc.

Ara falta sapiguer si es declararan guerrers en el venjatiu sentit, amics del protectorat o amics del deixar-ho córrer tot.

Serà lo que'ls digui l'«amo», que canvia cada vuit dies de parer.

En tot el districte de Vilanova, els monàrquics varen obtenir setantaquatre vots.

Quin fracàs!

Però sempre hi ha un pitjor. Els nacionalistes n'obtingueren 13.

No'm negaran que el numeret és una veritable desgràcia.

Encara que ben mirat la gran desgràcia és que'ls benèfics de la *Lliga* n'arribessin a obtenir cinc mil i pico.

CORRESPONDENCIA

Cavallers: P. del C: Rebut, i anirà.—J. Cortés P: S'agraeix l'envio. Si l'espai ho permet sortirà en aquest mateix número.—F. Gironella: L'arterior estava acceptada i sortirà; aquesta d'avui, que va molt bé, la guardem per a l'*Almanac de LA CAMPANA*.—E. G: No'ns podem embolicar en aqueixos assumptes de guerra literario-floralesca, perquè vindrien controvèrsies i no'ns sobra espai per a contentar a tothom.—Aguileta: Són en nostre poder les dues composicions darrerament enviades. Van bé, i gràcies.—E. M. B.: Com sia que llargués un vic massa, l'havem decapitada.—Ciset de Sous: Entra en cartera, i probablement serà destinat a l'*Almanac*.—A. F. B.: S'estima el bon intent, però aqueix assumpte havia d'ésser tractat per la Redacció. Una simple adhesió per valuosa que fos, resultava migrat.—Kakimonokin: Uns versets molt dolentets.—J. B. de P.: Enterats.—R. V. (Frexinet): Ademés d'incorrecte, és excessivament llarga. Les notes de fora han de venir concises, clares, curtes, quasi bé en forma telegràfica.—J. C. i P.: Tantes mercès.—Andresito: Lo mateix li dic. Aniran allà on les circumstàncies obliguin.